

HABRUTA NIGHT

THURSDAY | 10•10•19 | 9 PM
SHAARE ZION

Reproduced by Habruta Night Booklet with permission of the
copyright holders, ArtScroll / Mesorah Publications, Ltd.

Design: mdkgraphicdesign@gmail.com

Week 34

Topic

סוכות

TOPIC DISCUSSION

What are my obligations to do in a sukkah - eat, drink, enjoy?

Am I only obligated, if I eat bread?

Is there a difference between Mezonot items and Shehakol items?

When do I make a beracha of לישב בסוכה?

How many times a day, can I make the beracha?

Are there any restrictions to what cannot be done in a sukkah?

How important is it to sit in a sukkah?

סוכה דף כח: כט.

בני ישראל למעוטי למו שהיו עבד וקציו בן חורין אבל כולו משותף לא מועט מצני ישראל וכן צפרק צנות כותים (מה דף ה.) בני ישראל מטמאין ביצה ואין הנכרים מטמאין ביצה אבל גרים ומשומריים לא מומעטי וכן צננות צפ' שמי מדות (דף ז. וס) בני ישראל סומכין ואין הנכרים סומכין אבל גרים ומשומריים סומכין וצפ"ק דערין (דף ה:) בני ישראל מעריכין ואין הנכרים מעריכין ושמה כלל הני יש שום רבי דמריכין גרים ומשומריים¹⁰:

כאן בקפון שהגיע 'חגיגה' כגון קטן שאינו כריך לאמו אע"פ דמתמין קמני לה צהדיא דרך הש"ס להקשות ולתוך כן ודכוותי"פ דחגיגה (דף ז. וס) דדריש כל זכורך לרבות הקטנים ופרך והתן חון מותר שוטה וקטן ומשני כאן בקטן שהגיע לחינוך דהיינו דמתן החס כל שאינו יכול לאחוז בידו של אצו ולעלות מירושלים להר הבית ואם יכול לעלות היינו הגיע לחינוך וקס"ד דמקשה דכל קטן מרבי משום דקרא סתמא כתיב מריכין להו ודכוותה צריש צנות כותים (מה דף ז. וס) דלי לאו משום דצנ שגל שנים ויום אחד לענין ביצה הלכתא הוה מרבי אפי' צנ יום אחד מדכתיב ואשה משום דקרא סתמא כתיב והשתא הגיע לחינוך דלמרינן כלל דוכתא אין כולן שנים אלא כל אחד לפי ענינו דהכא אמרי' צפין כריך לאמו וגבי מריגה שיכול לעלות וצפון אלוהי הגזול (לקמן דף ז. וס) גבי לולב צידע לנעטע וגבי לית צידע להטעף וגבי תורה צידע לדבר:

בשביל הקמן¹¹: מתני' כל שבעת הימים אדם עושה סוכתו קבע וביתו עראי וידו גשמים מאימתי מותר לפנות משתסרה המקפה משלו משל למה הדבר דומה לעבד שבא למזוג כוס לרבו ושפך לו קיתון על פניו: **גמ'** ת"ר יכל שבעת הימים אדם עושה סוכתו קבע וביתו עראי כיצד היו לו כלים נאים מעלן לסוכה מצעות נאות¹² מעלן לסוכה אוכל ושותה ומטייל בסוכה מה"מ¹³ דת"ר¹⁴ תשובו כעין תדורו¹⁵ מכאן אמרו כל שבעת הימים עושה אדם סוכתו קבע וביתו עראי כיצד היו לו כלים נאים מעלן לסוכה מצעות נאות מעלן לסוכה אוכל ושות' ומטייל בסוכה ומישנן בסוכה איני והאמר רבא מקרא ומתנא במטללתא ותנוי בר ממטללתא ל"ק¹⁶ זהא במגורם הא בעיוני בי

שכל ישראל ראוין ליטב בסוכה אחת ולהכשיר סוכה שאלה: הכי גרסינן ב"ש שניעור משנתו ואינו קורא אבא. שאינו כריך אחריה לקרותה צבל שעה שניעור: ופרכי [אבא] גדוהים נמי קרו. כלומר שאינו קורא לאמו¹⁷ הוא דקריה ליה אין כריך לאמו הא אם קורא אבא כריך לאמו קריה ליה אפילו גדול שאינו כריך לאמו רגיל לקרותה כשיעור: א"א ב"ש שניעור ואינו קורא אבא אבא. שאינו כריך אחריה לקרות ולשנות עד שחצא אליו אבל קורא ושותק לאו כריך לאמו הוא: מועשה פתור. דהא קטן הכריך לאמו הוא ואמאי פיתח וסיכך: **ברתני** סוכתו קבע להיות כל עיקר דירתו צה: מאימתי מותר פ"פנות. הימנה וליד: משתסרה כל המקפה. משתמלקל המקפה. כל מציל קפוי לא רך ולא עב קרוי

מקפה: משה עבד בו. כלומר גשמים היורדים צהו סימן קללה הם משל לעבד כו': ושפך לו קיתון. של מים על פניו וצמחא מפרש מי שפך למי: **גמ'** ומשנן בסוכה. סוכה למודו¹⁸ ומתחכו על צויו לעמוד (ה) דהיינו שמעתא דאמוראי וסברא של טעמי משנה וצרייתא מה טעם זה חייב וזה פטור זה מותר: מקרי ובתני. לקרות¹⁹ שצנצנ ולשנות משניות הערוכות ושגורות צפה: במטללתא. בסוכה: ותנוי. הש"ס דהוא סברא לטרוח ולשקן וכן שמעתא דאמוראי שאינן צלות אלא מכלל דקדוקי שהן למדין מתוך דברי משנה דלמדנו מלתא למלתא: בר במטללתא. אם יראה דמנטער הוא ומנטער פטור מן הסוכה והאורי יפה לו להחייב דעמו קא סלקא דעתיה מניו היינו משנן: הא פ"פנות בו. כלומר תרי גוויי שיתון הוו למיגרס גמרא הברורה לו כזר והיינו שמעתא כריך סוכה והיינו משנן: פ"פנות. צר ממטללתא: בי

יכול לאחוז בידו של אצו ובעלות מירושלים להר הבית ואם יכול לעלות היינו הגיע לחינוך וקס"ד דמקשה דכל קטן מרבי משום דקרא סתמא כתיב מריכין להו ודכוותה צריש צנות כותים (מה דף ז. וס) דלי לאו משום דצנ שגל שנים ויום אחד לענין ביצה הלכתא הוה מרבי אפי' צנ יום אחד מדכתיב ואשה משום דקרא סתמא כתיב והשתא הגיע לחינוך דלמרינן כלל דוכתא אין כולן שנים אלא כל אחד לפי ענינו דהכא אמרי' צפין כריך לאמו וגבי מריגה שיכול לעלות וצפון אלוהי הגזול (לקמן דף ז. וס) גבי לולב צידע לנעטע וגבי לית צידע להטעף וגבי תורה צידע לדבר:

תשובו שומרי גנות לעיל (דף ט. וס.) לא פליג אהא צרייתא כדפרישית שם: **ומשנן** בסוכה. לצאר טעם המשניות והיינו הש"ס ופרך והא תנוי לצר ממטללתא לפי שזריך מתשבה ורוחב אור ומשני דצמחא נמי יש¹⁹ עיון כגון

דבר פלוני אסור ומותר אבל לעיוני צטעמים צר מסוכה:

הישן תחת המטה פרק שני סוכה כמ.

כי הא בו. דצמחא איכא נמי ריהטא צלל טרחא ואיכא עיון צמחא: כי הוו קיימי מקמיה דרב חסדא. צמחא לאגמרינהו שמעתתא: מרדכי בגמרא. מה ששמו מפיו דבר פלוני אסור דבר פלוני מותר: והדר מעייני בסברא. מה טעמו של דבר ואם יש להשיב לטוב: מאני משתיא. כוסות: במטללתא. לפי שאין מאוסים: מאני מיכ"א. קערות לאחר שאכלו צהן כריך להוציאן: פ"ב במטללתא. חון לסוכה: הצבא. כד של חרס ששואצין צ המים: ושחיה. דלי של עץ: שרגא. נר של חרס שקורין קרושי"ל: סוכה קטנה. של שיעור מנומס ז' טפחים²⁰ אסור להיתן²¹ צמחא: מקפה ש"ה גריסין. ממחרת לקלקל צגשמים מעט: ציבותא. קמנין של סך היה משרי על המכלל: רב יוסף מאניני דעת הוה דמניא צפ' ערבי פסחים (פסחים ק"ג:) שלשה חיינה אינן חיים הרחמנין והרחמנין ואניני הדעת שאינם יכולין לסבול שום דבר מילוא ואמר רב יוסף כולה אימנהו צי: וירדו גשמים. וירד מן הסוכה לגמור סעודתו צצית

כי הא (דרבה²²) בר חמא כי הוון קיימי מקמיה דרב חסדא מרדכי בגמרא בהדי הדדי והדר מעייני בסברא אמר רבא²³ מאני משתיא במטללתא מאני מוכלא בר ממטללתא חצבא ושחיל בר ממטללתא ושרגא במטללתא ואמרי לה בר ממטללתא ולא פלוגי זהא בסוכה גדולה הא בסוכה קטנה: ירדו גשמים: תנא משתסרה המקפה ש"ה גריסין אביי הוה קא יתיב קמיה דרב יוסף במטללתא נשב וזיקא וקא מייתי ציבותא אמר להו רב יוסף פנו צי מאני מהבא אמר ליה אביי והא תנן משתסרה המקפה אמר ליה לדידי ביון דאנינא דעתאי כמי שתסרה המקפה דמי צי ת"ר²⁴ היה אוכל בסוכה וירדו גשמים וירד אין מטריחין אותו לעלות עד שיגמור סעודתו²⁵ י"שן תחת הסוכה²⁶

מנא דמיכ"א. קערות לאחר שאכלו צהן כריך להוציא מן הסוכה משום מילוא כן פירש בקוביא וי"מ כגון קדירות ואני לישא וטעמא דכעין תדורו צעין והני אין רגילין להיות צצית לירה אלא צית יש להם לצדס וכן פירש בה"ג כגון קדרי ושפודי וצי טוי וצי תפי: **ואמרי** פ"ה בר במטללתא. אין שרגא מעניינא דאחרים דמנא דמיכלא צר ממטללתא היינו צשעה שאין משתמש צהן דצשעת סעודה אוכל צקעה צסוכה אבל שרגא צעודו דולק ומשתמש לו לאורו אסור כדמוכח לקמן פרק לולב וערבה (י' מ. וס) דתנן גבי צבעי של חג גמר מלאכול לא ימיר סוכתו משום דלי מתרמי ליה סעודתא אכיל צנווה אבל מוריד את הכלים מן המנחה ולמעלה מפני כבוד יוס²⁷ שמראה כמין ענמו לקראתו למקום שישעוד שם הלילה ואמרינן צגמרא אין לו מקום להוריד כלים וצריך לאכול (ה) צה ציום טוב האחרון מה יעשה ויוכיח שאינו כמסויף על המנוה לעשות סוכה שמונה ימים מדיק צה את הגר ומדחשיב לה היכרא

סוכה דף כח: כט.

Mishnah — אדם עושה סוכתו קבע וביתו עראי — All seven days of Succos a man makes his succah his fixed residence, and his regular house his temporary residence.^[18]

Another ruling:

— מאימתי מותר לפנות — from when is one permitted to leave the succah and go into his house?^[19] — משתסרה המקפה — When the rainfall is so intense that the porridge gets ruined from the droplets of rain.^[20] משלו משל — למה הדבר דומה? — They illustrated this (being forced out of the succah) with a parable: — לעבד שבא למזוג בוס לרבו — To a slave who comes to pour wine for his master, ושפך לו קיתון על פניו — and he poured a pitcher of water on his face.^[21]

Gemara The Gemara cites a Baraisa which elaborates on the Mishnah's first ruling:

— כל שבעת הימים — ALL of the SEVEN DAYS of Succos — אדם עושה סוכתו קבע וביתו עראי — A MAN MAKES HIS SUCCAH into his FIXED residence, AND HIS HOUSE into his TEMPORARY residence. — כיצד — HOW IS THIS accomplished? — היו לו כלים נאים מעלן לסוכה — IF HE OWNED BEAUTIFUL UTENSILS, HE BRINGS THEM UP INTO THE SUCCAH; — מצעות נאות מעלן לסוכה — if he owned BEAUTIFUL LINENS, HE BRINGS THEM UP INTO THE SUCCAH. — אוכל ושותה ומטייל בסוכה — HE EATS, DRINKS AND RELAXES^[22] in the SUCCAH.

The Gemara inquires:

— מנא הני מילי — From where are these matters derived?

— תשבו "בעין תדורו" — The Torah commands: You shall DWELL in the succah, which implies that you shall dwell in the succah IN THE MANNER THAT YOU RESIDE IN your regular home throughout the rest of the year.^[23]

— כל שבעת הימים — ALL of the SEVEN DAYS of Succos — אדם עושה סוכתו קבע וביתו עראי — A PERSON MAKE HIS SUCCAH into his FIXED residence AND HIS HOUSE into his TEMPORARY residence. — כיצד — HOW IS THIS accomplished? — היו לו כלים נאים מעלן לסוכה — IF HE OWNED BEAUTIFUL UTENSILS, HE BRINGS THEM UP INTO THE SUCCAH; — מצעות נאות מעלן לסוכה — IF HE OWNED BEAUTIFUL LINENS, HE BRINGS THEM UP INTO THE SUCCAH. — אוכל ושותה ומטייל בסוכה — HE EATS, DRINKS AND RELAXES IN THE SUCCAH. — ומשגן בסוכה — AND ALSO ANALYZES his Torah learning in the succah.^[24]

The Gemara asks:

— איני — Is one indeed required to engage in analyzing the Torah while in the Succah? — אמר רבא — Why, Rava has said: — מקרא ומתנא במטללתא — Reading Scripture and reviewing the Mishnah should be done in the succah; — ותנוי בר מטללתא — but analyzing the Torah can be done outside the succah.^[25] This is in direct conflict with the Baraisa, which says that one should engage in Torah analysis in the succah!^[26]

The Gemara answers:

— לא קשיא — There is no difficulty: This Baraisa does not contradict Rava's statement. — במגרט הא בעיוני — This Baraisa [refers to] reviewing a matter which he has already clarified. Since the matter has already been explicated and he is merely repeating it remember it, he must do so in the succah. But this ruling of Rava [refers to] analyzing a matter which had not been previously clarified. Since this type of study requires to immersion, he may study outside the succah if he chooses.^[27]

סוכה דף כח: כט.

The Gemara provides an example of these different types of study:

הָאֵלֶּיךָ (דרבה) — This is similar to the practice of Rava and Rami bar Chama. ^[1] כִּי הָיוּ קוֹיְמֵי מִקְמִיָּה דְּרַב חֲסִדָּא — When they would stand before Rav Chisda, כִּי הָיוּ קוֹיְמֵי מִקְמִיָּה דְּרַב חֲסִדָּא — they would first run through the Gemara with one another to review the material, וְהָדָר מְעִיְנֵי בְּסִבְרָא — and then analyze the material with logic. ^[2]

Another ruling by Rava regarding how one should dwell in the succah:

מֵאֲנֵי מִשְׁתֵּיָא בְּמִטְלָלְתָא — Rava said: Drinking cups may remain in the succah ^[3] even after being used; מֵאֲנֵי מִיבְלָא בְּרַמְמִטְלָלְתָא — eating utensils, however, should be taken outside the succah after use. ^[4] חֲצָבָא וְשַׁחֲלֵי בְּרַמְמִטְלָלְתָא — Items such as an earthenware jug ^[5] and a pail of water ^[6] should be kept outside the succah, ^[7] וְשִׁרְגָא — But ^[8] a lamp may be placed in the succah. — ואֲמַרֵי לָהּ בְּרַמְמִטְלָלְתָא — But others say that such a lamp must be placed outside the succah. — ולא פְּלִיגֵי — And [these rulings] do not disagree with one another. Rather, הָא בְּסוּכָה גְדוֹלָה — this ruling permitting such a lamp in the succah [refers to] a large succah; — הָא בְּסוּכָה קְטַנָּה — whereas this ruling that forbids it [refers to] a small succah. ^[9]

The Gemara explains the next ruling of the Mishnah:

יִרְדוּ גֶשְׁמִים — IF RAIN HAD FALLEN into the succah, he may leave the succah if the rain is sufficient to ruin the porridge. ^[10] תֵּנָא — A Baraisa taught: מִשְׁתַּסְרַח הַמִּקְפָּה שֶׁל גְּרִיסִין — He is exempt WHEN THE RAIN IS SUFFICIENT TO RUIN A PORRIDGE made OF SPLIT BEANS. ^[11]

An incident related to the Mishnah's ruling:

אֲבַיֵי הָיָה קָא יְתִיב קַמֵּיהּ דְּרַב יוֹסֵף בְּמִטְלָלְתָא — Abaye was sitting before Rav Yosef in the succah. נִשְׁבַּח וְיָקָא קָא מִיִּתֵי צִיבּוֹתָא — A wind blew and brought down splinters of wood from the s'chach. — אָמַר לְהוּ רַב יוֹסֵף — Rav Yosef said to [his students]: רְמוּ מִיִּתֵי מִיִּתֵי מִיִּתֵי — Remove my utensils from here, because I am leaving the succah. — אָמַר לֵיהּ אֲבַיֵי — Abaye said to him: בְּמִי שְׁתַּסְרַח הַמִּקְפָּה — But we have learned in the Mishnah that one is exempt only ONCE THE PORRIDGE BECOMES RUINED! ^[12] — אָמַר לֵיהּ — [Rav Yosef] responded to [Abaye]: לְדִידִי בִּינּוֹן דְּאֲנִינָא דְּעֵתָאִי — For me, since I am a fastidious person, ^[13] כְּמִי שְׁתַּסְרַח — the splinters falling into my food are as annoying to me as a rainfall that is sufficient to ruin the porridge.

A related Baraisa:

תְּנוּ רַבָּנִן — The Rabbis taught in a Baraisa: הָיָה אוֹכֵל בְּסוּכָה — If one was eating in a succah — וְיָרַד — and it began raining, — וְיָרַד — so he descended from the succah, ^[14] and continued his meal in his house; — אִין מְטַרְיָחִין אוֹתוֹ לְעֵלוֹת עַד שִׁגְמוֹר סְעוּדָתוֹ — even if it stops raining, we do not trouble him to ascend back into the succah until he finishes

מרן

סימן תרל"ט ב'

One must eat, drink and sleep in a sukkah, all seven days morning and night. Sleeping is a bit stricter than even a nap should be done in the sukkah, while eating a snack can be done outside the sukkah. A snack is anything less than 2 ounces of bread.

One may drink water, wine and eat fruits outside the sukkah. One who would like to be strict shouldn't drink even water outside the sukkah and he is praiseworthy. If one is eating a *mezonot* dish, if he is eating an amount of a meal a sukkah is required.

אוכלים ושותים וישנים בסוכה כל שבעה בין ביום בין בלילה ואין ישנים חוץ לסוכה אפי' שינת עראי, אבל מותר לאכול אכילת עראי חוץ לסוכה. וכמה אכילת עראי כביצה מפת.

ומותר לשתות מים ויין ולאכול פירות (ואפי' קבע עלייהו) (ד"ע) חוץ לסוכה, ומי שיחמיר על עצמו ולא ישתה חוץ לסוכה אפי' מים הרי זה משובח, ותבשיל העשוי מחמשת מינים אם קובע עליו חשיב קבע וצריך סוכה.

אור לציון

If one is in the middle of a bread meal, he is not allowed to even drink water outside the sukkah.

האוכל אכילת קבע בסוכה ויצא בתוך הסעודה לבית או לחוץ, אין לו לאכול ולשתות חוץ לסוכה דברים המותרים באכילה ושתיה מחוץ לסוכה אפילו מים.

QUESTION

Why don't we make a beracha before going to sleep in the sukkah?

תוספות ברכות דף י:

Answer 1: When you make the beracha of לישב on eating it covers sleeping.

Answer 2: You can't make a beracha on sleeping because you might not fall asleep and it will be a beracha in vain.

צְמוּכָה יֵשׁ שְׁעָה קְצוּעָה. וְהִיא מְפִי
מֵה אֵין אֲנוּ מְצַרְכִין לִישָׁן צְמוּכָה.
וְיִ"ל דְּצִרְכָה דְּאֲכִילָה שְׂמִצְרְכִין לִישָׁן
פּוֹטְרָתוֹ. אִ"נ מִשּׁוֹם שְׂמֵחַ לֹא יִישָׁן
וְהוּי צִרְכָה לְצִטְלָה שְׁהָרִי אֵין צִדּוּ
לִישָׁן כֹּל שְׁעָה שִׁירְנָה. וְהִיא אֲוֹמֵר

רא"ש

Even according to Answer 1, if you eat, step out and come back to sleep you won't have to make another beracha.

שְׂמִיקָיִים) אֲדָם מִסְעוּדָה לְסְעוּדָה כְּגַם שִׁינָה וְטִיּוֹל וְשִׁנּוּן. צִרְכָה לִישָׁן צְמוּכָה שְׂצִרְךָ
עַל הַסְעוּדָה פּוֹטְרָתוֹ מִלְצַרְךָ עֲלֵיהֶן. אִפְּי וְלִדְבָרָיו אֲפִילוּ הִסִּית דַּעְתּוֹ מִלִּישָׁן כִּגוֹן שִׁינָה
לְמִלְאֲכָתוֹ וְשׁוֹב נִמְלָךְ אֵין צִרְךָ לְצִרְךָ. כֹּל שֶׁכֵּן מִי שְׂדַעְתּוֹ טְרוּד עַל לִימוּדוֹ וְצִ"א אִם יֵשׁ
לְמִלְאֲכָתוֹ וְלַעֲסָקָיו לֹא הוּי הַפְסָק: וְמִי שֶׁהִשְׁכִּים לְלִמּוּד קוּדֵם שִׁילָךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת

QUESTION

What is the correct order of the berachos, is המוציא first or is לישב first? (On a weekday)

רא"ש

Rabbenu Meir used to make the beracha on the sukkah first. The common custom is not like that, because we don't make a Beracha only during meals, therefore, it is appropriate to first start the meal with the Hamotzi and then say the לישב.

שְׂפִיר עוֹבֵר לַעֲשִׂיתָן אִם מְצַרְךָ אַחַר הַיְשִׁיבָה וְכֵן כַּחַב מֵר רַב גַּמְת גְּאוּן ז' ל' אָף
עַל פִּי שְׂמִשְׁנִכְנֵם לֵה צִרְךָ לְצִרְךָ כִּיּוֹן שְׂאֵין קְצַע [מ] אֲלֹא צִיּוּבָה צְמוּכָה וְיֵשׁ
קִידוּשׁ אִי הַכּוֹס וְסְעוּדָה לְפָנָיו סוּדְרָן עַל הַכּוֹס וְרִצְנוּ מֵאִיר הִיָּה מְצַרְךָ עַל הַסְּוִכָה
קוּדֵם צִרְכָה הַמוֹצִיא אָף צְחוּל מִשּׁוֹם דְּקִאֲמֵר נִכְנֵס לִישָׁן צֵה מְצַרְךָ הַלְכָךְ רֵאִוּ
שְׂתַקְדוּם צִרְכָה לְצִרְכָה הַמוֹצִיא מִיַּד אַחַר הַיְשִׁיבָה וְהַעֵם לֹא נִהְגוּ כִי רִגִּילִין הַעֵם
שְׂאֵין מְצַרְכִין עַל הַסְּוִכָה אִם נִכְנֵס צֵה לְטִיּוֹל צֵה וְשִׁינָה אֲלֹא דוּקָא צִשְׁעַת אֲכִילָה
הַלְכָךְ רֵאִוּ שִׁצְרָךְ תַּחֲלֵה צִרְכָה הַמוֹצִיא שְׂמִתְחִיל הַסְעוּדָה וְאַחַר כֵּךְ יִצְרָךְ עַל
הַסְּוִכָה. וְמֵה שְׂאֵין מְצַרְכִין עַל הַסְּוִכָה צִשְׁעַת הַיְשִׁיבָה וְאָף עַל פִּי שְׂמִצְנוּ צֵה חוֹמֵר

THE MITZVAH OF SITTING IN THE SUKKAH

היעב"ץ סובר, שעל כל רגע ששוהה בביתו בלי הכרע עובר בעשה ובכל רגע ששוהה בסוכה מקיים מצות עשה.

אולם לא נקטינו כן להלכה ואינו חייב לשהות בכל רגע בסוכה אלא שבכל רגע ורגע שיושב בסוכה מקיים מצות עשה מן התורה.

There is an opinion of yaavetz who says that every time one is not in sukkah he is ignoring a mitzvah and every moment he spends in the sukkah he is fulfilling a mitzvah. According to halacha we don't hold that not sitting in a sukkah is unfulfillment of a positive commandment but we do hold that every moment in the sukkah does credit you with a mitzva.

חזון עובדיה

One should make the sukkah his main place, therefore, he should bring all the nice dishes in the sukkah. Pots and pans should be left out of the sukkah, for it is not appropriate to bring them to the dining room.

One should not wash dishes etc. in the sukkah. It is permitted to smoke in the sukkah. Washing hands is also permitted.

If your sleeping in the house, then you should also light the candles inside.

עושה סוכתו דירת קבע כיצד, כלים הנאים וכלי שתיה כגון אשישות צלוחיות וכוסות בסוכה אבל כלי אכילה כגון קדרות והסירים חוץ לסוכה כי אין דרך ארץ לביא הקדרה אצל השלחן לערות ממנה, ואם נהגו כן נשים עצלניות בטלה דעתן ועל כל פנים לא יעשו כן בסוכה. ונראה שמה שיש נוהגים להביא אל השלחן קערה גדולה שבה עופות או אורז וכל אחד מן המסובים לוקח ממה ונותן לצלחת שלו ואוכל שפיר דמי שדרך הוא לעשות כן גם בפני אורחים מכובדים. וצלחות האוכל לאחר אכילה נכון להוציאם מן הסוכה.¹

ולא יעשה שום תשמיש בזוי בסוכה כגון שטיפת קדרות וקערות שלא יהיו מצות בזיות עליו. ומותר לעשן סגירות בסוכה. וכן מותר לעשות נטילת ידים לסעודה בסוכה, ודוקא אם נוטל לתוך כלי ואחר כך מוציאו חוץ לסוכה ואין בכך כלום. קומקום חשמלי מותר להכניס לסוכה. אם ישן בבית ידליק נרות שבת בבית.

1 ילקוט יוסף: וכיום לא מקפידים להסיר את הצלחות מן הסוכה מיד לאחר אכילה, כי גם בשאר ימות השנה אין מקפידים על כך.

חזון עובדיה

לא. הנכנס לסוכת חבירו, לבקרו ביקור חג, אינו רשאי לברך לישב בסוכה, אלא אם כן אוכל אכילת קבע. אבל אם רק טועם מפת כסנין, ושוחה מעט יין, אינו מברך, שספק ברכות להקלם.

לב. מי ששכח לברך "לישב בסוכה" קודם אכילת קבע שלו, ונזכר בסיום סעודתו, אפילו אם אינו אוכל אלא פירות לקינוח סעודה, או שותה משקה, רשאי לברך "לישב בסוכה", שכיון שהוא נמצא בהמשך סעודת קבע, ועדיין לא בירך ברכת המזון, רשאי לברך לישב בסוכה^א. ומי ששכח ונסתפק אם בירך "לישב בסוכה", או לא בירך, אינו חוזר לברך מספק. וכמ"ש בשו"ת שבות יעקב ח"א (סי' לב). וכן פסק בספר מסגרת השלחן על יו"ד (במנהגים שבסוף הספר אות כב). וכ"כ בעקרי הד"ט (סי' לב אות ב). ע"ש. ומכל מקום טוב ונכון שיהרהר בלבו ברכת "לישב בסוכה"^ב.

One should only say the beracha of לישב if he is eating the amount of סעודה of קביעות.

If one forgot to say the לישב. Even if he is at the end of his meal, he can still make it, as long as he eats or drinks a bit. If he does not remember if he said the beracha, he should not say it.

רמ"א

Regarding the common custom is not to sleep in the sukkah. Some say the reason is because of the uncomfortable (cold) weather. But it seems to me that the reason is, because it is not always possible to sleep there with the wives, and the mitzva of sukkah is to live like in the house.

ומה שנוהגין להקל עכשיו בשינה שאין ישנים בסוכה רק המדקדקין במצות, יש אומרים משום צנה ויש צער לישן במקומות הקרים. ולי נראה דמשום מצות סוכה איש וביתו איש ואשתו כדרך שהוא דר כל השנה, ובמקום שלא יוכל לישן עם אשתו שאין לו סוכה מיוחדת פטור.

תשובות והנהגות

כאן העצבים ואי השינה של אשתו הוי כחולה להצריך ליווי ומצותו בכך ופטור מסוכה, וכל זה באשה דיודעת שמבטלת אותו ממצות סוכה, ומ"מ מרגישה שאי אפשר לה בלעדיו מרוב פחד אזי גם הוא פטור, אבל אם לפעמים נותנת לו רשות לצורך גרול, צורך זה לא גרע וטוב להשפיע עליה שתסכים כשאין מקום לפחד ושוב יש לו לקיים מצות סוכה.

ועיין ברמ"א תרל"ט (סעיף ב) דמה שנוהגין להקל עכשיו בשינה שאין ישנים בסוכה רק המדקדקין, משום דמצות סוכה איש וביתו איש ואשתו כדרך שהוא דר כל השנה, ובמקום שלא יוכל לישון עם אשתו שאין לו סוכה מיוחדת פטור ע"ש היטב. ואם כן הכא דאשתו עצבנית ומפוחדת ודאי פטור, ונראה דגם לדעת הגר"א החולק וס"ל שאין פטור כשאשתו אינה יכולה לישון עמו, יש לומר דאמנם לפטרו לגמרי לא סגי בהכי, אבל בנידון דידן כשמפריע לה ולא תוכל לישון, חסר בכעין תדורו גם

ודברי הרמ"א צ"ב שמביא כיון שמצות סוכה איש וביתו פטור, ומסיים "וטוב להחמיר ולהיות שם עם אשתו, כמו שהוא דר כל השנה אם אפשר וכו'", ותמהני כיון שקיום המצוה הוא עם אשתו דוקא, א"כ למה רק "טוב להחמיר", והלוא לכאורה חייב להחמיר לעשות סוכה שראוי לו לקיים המצוה בשינה, ואפ"ל דהרמ"א אתי עלה מצד ב' הטעמים, דבתחילה הביא שם טעם דאין ישנים משום צינה, ואח"כ כתב הטעם מפני אשתו ובצירוף שני הטעמים יחד מתיר, וע"כ בזה טוב להחמיר, ועכ"פ בארץ ישראל שאין פטור צינה אין להתיר לכתחילה, וחייב להחמיר לעשות לו סוכה שיוכל לישן שם כעין תדורו.

תשובות חלק ג' והנהגות

סימן קסה

חיוב הבעל בשינה בסוכה כאשר אשתו פוחדת ואינה מפכימה שיישן בסוכה

אשה שאין לה מקום בסוכה למטה או שאינה רוצה ולא יכולה להיות בסוכה, ודורשת שבעלה יישאר אצלה, שמעתי הוראה כיון שאין אצלה שום סיבה דצינית לפחד אין לו לבטל משום כך מצות סוכה.

אבל לע"ד נראה שפטור, ודינו הוא כמו במשמשי חולה שפטור. ולא מיבעיא אי נימא דפטור משמשי חולה הוא מדין דתשבו כעין תדורו, וגם בביתו היה עוזב דירתו כשצריכים אותו לשמש לחולה ולכן פטור, ע"י שע"ת סי' תר"מ סק"ב, כ"ש כאן שאם אשתו בצער ועצבנות היה עוזב את דירתו ובלבד שתירגע, גם כאן עכ"ל הכי. וגם אי נימא כמש"כ המ"ב שם סק"ז בשם הלבוש שהפטור במשמשי חולה הוא מדין עוסק במצוה, נראה שגם

מי ששכח יעלה ויבוא בחג הסוכות, אינו חוזר אלא בליל יום טוב הראשון של סוכות. דהוי מצות עשה לאכול כזית פת בסוכה בלילה הראשון של חג הסוכות. אשה ששכחה לומר יעלה ויבוא בליל חג הסוכות פטורה מלחזור כיון שהיא פטורה ממצות סוכה.

If someone forgets to say יעלה ויבוא, he only goes back to the beginning on the first night of Sukkos.

A lady does not go back.

QUESTION

Are you allowed to go on a trip during Hol Hamoed knowing you will not have a sukkah?

אגרות משה

והבית בחג הסוכות יש לו להחשיבו כמו שהוא ליכנס לבית של אחר, לא מסתבר זה דמנלן להחשיב כן ולא כמו שיש לו עצמו שני בתים שהיה הולך לבית השני גם בשביל יותר הנאה. וגם מפורש במג"א סימן תר"מ ס"ק י"ד דאם אין יכולין לישן כל כך בטוב בסוכה ויהיו יגיעים למחר ולא יוכלו לקיים המצוה כדאוי פטורין, הרי דבשביל הנאת השינה יותר אסור, ודין זה הוא אף כשהשינה בחוץ טוב לו יותר כשאין הלוכו למצוה, דהא מקור המג"א נראה שהוא מהג"א דף כ"ו שפי" בר"ח ורבה ב"ר הונא דגנו באדקתא דגהרא שהוא בחוץ משום דישנו שם להנאתן יותר ויכלו לעסוק במצוה למחר טפי, אלמא דשלא לצורך מצוה בשביל ההנאה היה אסור. וגם בלא זה הא גענשין על עשה בעידן ריתחא כשמבקש טצדקי למיפטר מהמצוה כדאיתא במנחות דף מ"א אף באופן שהיה לו הנאה בלבישת בגדים הפטורין מציצית דודאי לא בכונה ליפטר מציצית לבש רב קטינא לסדינא וסרבאלא הפטורין מציצית. לכן מסתבר דלילך לטיול ולתענוג למקום שליכא סוכה אסור.

אם מותר לצאת לטיול ולתענוג בעלמא למקום שלא יהיה לו סוכה

ובדבר לצאת לטיול ולתענוג בעלמא למקום שלא יהיה לו סוכה מסתבר לע"ד שאסור דהולכי דרכים שאיתא בסוכה רף כ"ו כשהוא לדבר הרשות שפטורין עכ"פ ביום הוא כשהולכין למסחר וכיוצא שהוא צורך ממש וגם הוא לכל אדם שבשביל זה היה צריך לצאת גם מביתו ישלכן באופן זה מותר לצאת מהסוכה, אבל לטיול ולתענוג בעלמא שאין לזה שום צורך אינו כלום מה שבשביל תאוותו והנאתו היה יוצא מביתו כיון שלא היתה יציאתו אף מביתו לצורך. והגע עצמך אדם שיש הרבה פעמים שישן בחצרו תחת כפת השמים משום שנתנה בזה יותר מבבית הכי יפטר מסוכה משום ששביתו יצא בשביל זה, וא"כ למה אמר רבא מצטער פטור מן הסוכה הי"ל לומר מי שנתנה לישב בחצר יותר מבבית והסוכה פטור מן הסוכה, ואף שיש אולי לדחות דרבא אמר מצטער רוקא לענין לילך לישן בבית בשביל זה, דלגבי הבית לא נפטר בזה שיש לו יותר הנאה בבית מבסוכה ולא לגבי לישן בחוץ דלזה נפטר גם בלא צעד אם יש לו יותר הנאה, משום שאולי לילך לבית של אחר לא היו רוב בני"א הולכים בשביל יותר הנאה ולילך לחוץ היו הולכים גם בשביל יותר הנאה.

שו"ת יחווה דעת

בעלמא, אין להתיר, והאריך הרחיב לבסס דבריו בזה. ע"ש. אלא שאם נוסעים במכונת טנדר, ישנה אפשרות לעשות סוכה על המכונת, ויכולים לאכול בה סעודת קבע גם בתוך כדי נסיעה. וכמו ששנינו כיוצא בזה במשנה (סוכה כב:) העושה סוכתו בראש העגלה או בראש הספינה כשרה. ופירש רש"י, ואף על פי שבראש העגלה מיטלטלת היא ואינה קבועה, כשרה, הואיל ודי לנו בסוכה שהיא דירת עראי. וכן פסקו הטור והשלחן ערוך (סימן תרכח סעיף ב). וכתב המגן אברהם, שאפילו בשעה שהספינה הולכת בים הסוכה כשרה. ונראה שהוא הדין בסוכה שבמכונת הטנדר, שהיא כשרה גם כשהיא נוסעת. ואמנם הפרי מגדים (באשל אברהם סק"ד) יצא לדון בדבר הדש, שדוקא בספינה שדרכה בכך, אבל בסוכה שבעגלה אינו יוצא אלא כשהיא עומדת, ולא בשעה שהסוסים מושכים אותה. אולם הגאון בעל ערוך לנר בספר ביכורי יעקב (סימן תרכח סק"ג), הוכיח במישור להכשיר גם באופן שהעגלה נוסעת. וכתב המשנה ברורה בשער הציון, שדברי הביכורי יעקב נכונים בזה. ע"ש. וכאמת שכן מתבאר במאירי (סוכה כב:) שכתב: „שאף על פי שהעגלה והספינה הולכות לדרכן ואין הסוכה עומדת במקום אחד כשרה“. ומכל מקום עדיף להמנע מטיוולים בחול המועד, ולהקדיש זמנו לתלמוד תורה, וכמבואר בירושלמי מועד קטן (פרק ב הלכה ג), כלום אסרו לעשות מלאכה בחול המועד אלא כדי שיהיו אוכלים ושותים ועוסקים בתורה. [והובא בתוספות חגיגה יח. ובארחות חיים הלכות יום טוב אות לד, ובכל בו סוף סימן ס. ע"ש.]. ועל כיוצא בזה אמר רבי אליעזר (בסוכה כז:) משבח אני את העצלנים שאין יוצאים מכתיהם ברגל. ישמע חכם ויוסף לקח.